

FINLANDS FISKARE

2021

FENA

LAX OCH ÖRING

MÅNGFORMIGA SKYDDSLINGAR I VÅRA VATTEN

SPARA DITT
FISKEKORT SOM FINNS
PÅ BAKPÄRMEN!

FISKEVÅRDSAVGIFTEN
KOMMER FISKARNA
TILL NYTTA

FISKE PÅ
HÅLLBAR
GRUND

EN ANSVARSFULL
FISKARE RESPEKTERAR
FÅNGSTEN

JAKTEN PÅ DEN
FÖRSVUNNA TILL-
STÅNDSFÖRSÄLJAREN

I detta nummer

3 Fiske intresserar under undantagsperioden

Minister Jari Leppäs hälsning till både nya och mer erfarna fiskare.

10 Lax och öring, mångformiga skyddslingar i våra vatten

Det är viktigt att varje fiskare kan identifiera lax och öring på grund av deras skyddsbehov. Bekanta dig med lax- och öringbeståndens tillstånd och kännetecken. En affisch för identifiering som sammanställts av Sakke Yrjöläs fiskbilder finns med.

14 En ansvarsfull fiskare respekterar fångsten

Oavsett om fisken släpps tillbaka eller hamnar på matbordet förtjänar den alltid att behandlas med respekt. Hur förbereder man sig inför en fisketur så att fiskens välbefinnande beaktas i varje skede av fisket?

4 Fiskevårdsavgiften kommer fiskarna till nytta

Med fiskevårdsavgifterna finansieras projekt som främjar fisket, från vård av fiskbestånden till fiskeklubbar för unga. Hur fördelas intäkterna från fiskevårdsavgifterna och hurdana projekt har främjats under de senaste åren?

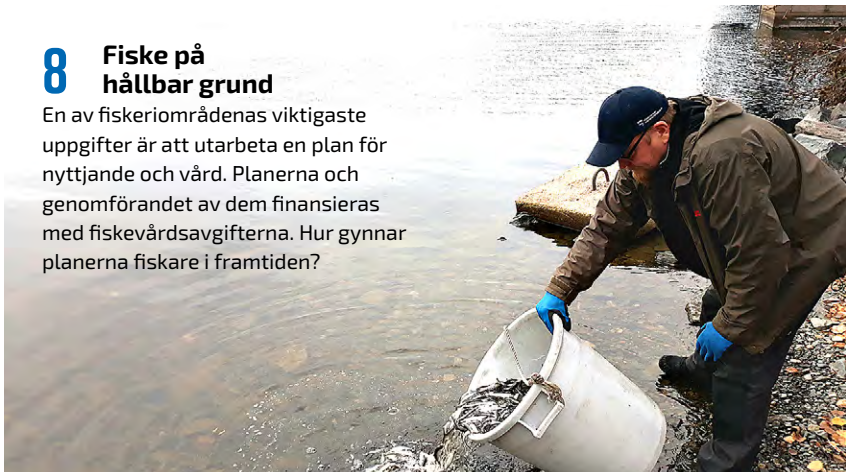
18 Jakten på den försvunna tillståndsförsäljaren

På grund av att vattenägandet är splittrat kan det vara utmanande att hitta en tillståndsförsäljare då man vill fiska på andra sätt än med stöd av fiskevårdsavgiften. Bekanta dig med Finlands fisketillståndssystem och våra tips för att hitta tillståndsförsäljare!

23 Fiskenyheter

8 Fiske på hållbar grund

En av fiskeriområdenas viktigaste uppgifter är att utarbeta en plan för nyttjande och vård. Planerna och genomförandet av dem finansieras med fiskevårdsavgifterna. Hur gynnar planerna fiskare i framtiden?

24 Ditt fiskekort

Klipp ut ditt fiskekort från baksidan. Nu finns det ett eget kort för barn – ta med en liten fiskare på fisketur!

Den lilla fiskarens eget kort

Vad är Fena?

Tidningen Fena utkommer en gång om året och delas ut från våren fram till hösten till fiskare som under innevarande år har betalat fiskevårdsavgiften för hela kalenderåret. På tidningens baksida finns mottagarens personliga fiskekort. I Fena kan du läsa om hur fiskevårdsavgiften används, om ansvarsfullt fiske och om aktuella teman som berör fiskerinäringen. Tidningen produceras i samarbete mellan aktörer inom den offentliga förvaltningen och fiskeorganisationerna, och den finansieras av fiskevårdsavgifterna.

FISKE INTRESSERAR UNDER UNDANTAGSTIDEN

I fjol inleddes en exceptionell tid på grund av coronaviruset. Redan på våren var vi tvungna att undvika så många sociala kontakter som möjligt för att förhindra att viruset spreds. Man övergick till stor del till distansarbete i hem och stugor, resandet begränsades till ett minimum och hobbyverksamhet i grupp försvårades.

När vardagen försvårades styrde finländarna sina steg mot skogen. Besökarsantalet i nationalparkerna och närnaturen ökade. Fiske var glädjande nog en naturhobby som lockade nya utövare. Intresset för fiske märktes på fiskeplatserna och på efterfrågan på olika rådgivningstjänster.

Fiskets ökade popularitet märktes också på fiskevårdsavgifterna. I fjol uppgick intäkterna från fiskevårdsavgifterna till över 1,5 miljoner euro mer än året innan. Det bästa med det här är att inflödet av fiskevårdsavgifter konkret vittnar om att antalet fiskare ökade i fjol.

Med hjälp av de betalda fiskevårdsavgifterna kan vi bättre än tidigare finansiera arbetet med att vårda fiskbestånden och skapa fiskemöjligheter. Vi kan också ut-

veckla rådgivningsarbetet för nya fiskare. Det viktiga är att få de nya fiskarna att fortsätta med fiske som hobby. Det är något som rådgivningsorganisationerna får jobba med.

I den här tidningen, som också har finansierats med fiskevårdsavgifter, finns information både för nya fiskare och för dem som hållit på med fiske längre. Vi arbetar hårt för att återuppliva vandringsfiskbestånden. För fiskaren märks detta som fiskebegränsningar för dessa arter, och för att följa dem krävs det att man kan identifiera fiskarterna. I den här tidningen har vi sammanställt anvisningar för hur man identifierar lax, öring, insjö-lax och regnbåge. Dem kan man studera medan man väntar på nästa fisketur.

Vi önskar dig goda lästunder med Fena!

Jari Leppä
Jord- och skogsbruksminister

FENA

5:e årgången,
utgivningsdatum 15.4.2021

REDAKTIONS- SEKRETERARE

Kirsi Suojoki,
Forststyrelsen,
040 186 5875
Kirsi.suojoki@metsa.fi

REDAKTION

Jord- och skogsbruks-
ministeriet

Eija Kirjavainen (ordf.)
Roni Selén

Forststyrelsen

Aku Ahlholm
Mikko Malin

Närings-, trafik- och miljöcentralen

Teemu Hentinen
Mikko Koivurinta
Hannu Salo

Naturresursinstitutet

Kaisa Nieminen

Finlands yrkesförbund för insjöfiskare

Juha Piilola

Finlands Fritidsfiskares

Centralorganisation rf
Jaana Vetikko

Centralförbundet för Fiskerihushållning

Tapio Gustafsson
Malin Lönnroth

Finlands Yrkesfiskarförbund FYFF

Kim Jorda

LAYOUT

Oy Preesens Ab

TRYCKERI

PunaMusta

RESPONSBLANKETT OCH TIDNINGSARKIV

Eraluvat.fi/Fena

ADRESSKÄLLA

Forststyrelsens
kundregister för jakt-
och fisketillstånd
(fiskevårdsavgiftsregistret)

Fiskevårdsavgiften kommer FISKARNA TILL NYTTA

I LAGEN OM FISKE (82 §) FASTSTÄLLS DE ÄNDAMÅL TILL VILKA FISKEVÅRDSAVGIFTSMEDLEN ANVÄNDS. LAGEN OM FISKE OCH FISKEVÅRDSAVGIFTEN HAR SOM SYFTE ATT TRYGGA DE NATURLIGA FISKBESTÄNDEN OCH GODA FISKEMÖJLIGHETER. LIVSKRAFTIGA FISKBESTÅND KAN NYTTJAS PÅ ETT EKOLOGISKT, EKONOMISKT OCH SOCIALT HÅLLBART SÄTT.

Fiskevårdsavgifterna går via statsbudgeten. I budgeten anvisas fiskevårdsavgifterna till Jord- och skogsbruksministeriet. Efter- som budgeten görs upp på förhand känner man i det här skedet ännu inte till den exakta penningssumma som insamlats via fiskevårdsavgifterna. Därför anvisar man för det budgeterade året den summa som fiskevårdsavgifterna uppgick till i föregående års statliga bokslut.

Man beviljar medel för att planera och verkställa fiskevård, rådgivningstjänster, fiskeövervakning, fiskeriområdesverksam-

het samt som ersättningar till vattenägarna för att deras fiskevatten nyttjas. Det är Jord- och skogsbruksministeriet och NTM-centralerna som ansvarar för fördelningen av medlen.

År 2020 fördelades medlen från fiskevårdsavgifterna enligt 2018 års bokslut, en summa på närmare 8,6 miljoner euro. Vid fördelningen av medlen betonades tryggheten av de naturliga fisk- och kräftbeståndens mångfald, främjande av fiske som hobby och fiskeövervakning. Medlen fördelades på följande sätt:

Hållbar nyttjande och vård av fiskevatten (24 %)

Förutsättningen för ett hållbart fiske är välmående fiskevatten och fiskbestånd. Med fiskevårdsavgiftsmedlen finansieras regionala och landsomfattande projekt med anknytning till bland annat restaureringar, ungdomars fiskehobby och fiskeövervakning.

Fiskeriområdenas verksamhet (14 %)

Planenlig nyttjande och vård av fiskevattnen kräver en välfungerande administration. Kostnaderna för fiskeriområdenas verksamhet täcks delvis med fiskevårdsavgiftsmedel. Fiskeriområdena är skyldiga att göra upp en nyttjande- och vårdplan för sitt område.

Fiskerihushållningens rådgivningstjänster (18 %)

Finlands Fritidsfiskares Centralorganisation och Centralförbundet för Fiskerihushållning jämte medlemsförbund rådgör fiskare, fiskeriområden och vattenägare. Därtill erbjuder organisationerna utbildning, lär unga fiska och inspirerar människor till fiske och fiskevård. Organisationerna får understöd ur fiskevårdsavgiftsmedlen.

Ersättningar till vattenägare (36 %)

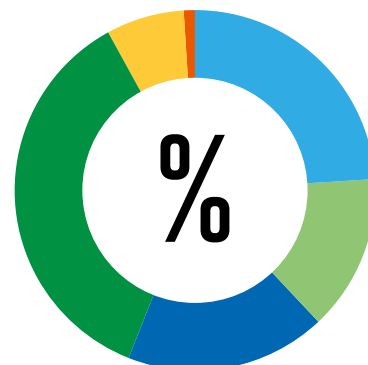
Fiskevårdsavgiften berättigar till fiske med ett spö och bete i nästan hela Finland, oavsett vem som äger vattenområdet. Vattenägarna ersätts för spöfiskebelastningen ur fiskevårdsavgiftsmedlen. Avgiften returneras till fiskarnas fördel, eftersom ersättningarna fördelas enligt hur stor spöfiskebelastningen är på de olika vattenområdena. Spöfiskebelastningen, det vill säga fisketrycket, utreds genom undersökningar. Fiskevattenägarna använder sina erhållna medel från fiskevårdsavgifterna till framför allt vård av fiskbestånden.

Kostnader orsakade av uppbärandet av avgifter (7 %)

Man kan inte samla in fiskevårdsavgift utan att informera om den lagliga grunden för varför avgiften samlas in, och vilken betydelse fiskevårdsavgiften har för fiskerihushållningen. Bland annat tidningen Fena finansieras ur den här andelen. Uppbärandet av fiskevårdsavgiften kräver även informationstekniska system där fiskarna kan betala sina avgifter.

Fiskeriförvaltningens registerkostnader (1 %)

Med medlen från fiskevårdsavgifterna finansieras kostnader för fiskeriförvaltningens register i enlighet med lagen om fiske 94 §. Till exempel Kalastusrajoitus.fi-sidan har skapats och utvecklas med fiskevårdsavgiftsmedel.

ÄVEN DESSA HAR FINANSIERATS MED FISKEVÅRDSAVGIFTERNA

VI PRESENTERAR FYRA PROJEKT SOM FÅTT FINANSIERING FRÅN FISKEVÅRDSAVGIFTERNA. FISKERIHUSHÅLLNINGENS AKTÖRER KAN PÅ ANSÖKAN BEVILJAS FINANSIERING UR FISKEVÅRDSAVGIFTSMEDLEN FÖR ETT ÅR I TAGET.

Klokt fiske i Kuolimo

Projektet om fiske på ett klokt och hållbart sätt i Kuolimo 2020–21 är indelat i två delar enligt **Tarmo Hänninen** som är ordförande för Korpjärvi-Kuolimo fiskeriområde.

I informations- och upplysningsprojektet delar man mångsidig information om de förändrade fiskearrangemangen och begränsningsområdena i Kuolimojärvi i Södra Savolax och i Södra Karelen genom ett samarbete mellan Pro Kuolimo ry och Korpjärvi-Kuolimo fiskeriområde.

Dessutom informerar man om hållbart fiske, om att saimenrödingen är hotad och fredad samt om återupplivandet av saimenrödingbeståndet.

Hela projektet fick 10 600 euro i understöd från fiskevårdsavgiftsmedlen. Mer än hälften av projektets finansiering går åt till att trycka broschyrer, tillverka informationstavlor och kartor samt utveckla nätsidor.

Viktigt med lokalt perspektiv

I den andra delen av projektet, uppföljnings- och bifångstprojektet för rödingbeståndet, inleds insamlingen av rödingobservationer i Kuolimo, inledningsvis av fiskeriområdet.

Genom att ta fram tilläggsinformation vill man enligt Hänninen lokalt öka förtroendet mellan olika fiskargrupper och öka förståelsen för ett hållbart fiske.

Hänninen betonar vikten av att beakta det lokala perspektivet.

- Att samla in uppgifter direkt från fiskarna och att utnyttja denna information i beslutsfattandet är viktigt för att uppnå de mål som fastställs i lagen om fiske, förklarar han.

Observationer och anmälningar om bifångst av röding enligt Hänninen information om hur utplanteringsmetoderna har lyckats, om var utbrednings- och fortplantningsområdena ligger samt om hur rödingen vandrar.

- Genom att följa upp bifångster får man dessutom mer information om hur beståndet mår och utvecklas samt om hur skadliga eller hållbara olika fångstredskap är med tanke på skyddet av saimenröding, fortsätter han.

Enligt Hänninen är avsikten att utnyttja den information som samlats in under projektet då man efter 2020-21 ska utarbeta lösningar för hållbart och ändamålsenligt fiske.

- Lådryssjan har visat sig vara ett rödingtryggt fångstredskap, vet han berätta.

Ljus i sikte

Efter istiden blev saimenrödingen isolerad i Vuoksens vattendrag. På många ställen i Saimen har beståndet försvunnit helt när förhållandena har förändrats och fisketeknikerna har utvecklats.

Kuolimo, i synnerhet Isoselkä, är känt för att vara hem för de sista vilda exemplaren av arten. Moderfiskbeståndet i fiskodlingsanläggningen har också minskat och smalnat av genetiskt med tiden, men det finns ljus i sikte.

- De yngel som planteras ut nästa vår kommer helt och hållet från vilda moderfiskar, säger Hänninen glatt.

Saimenrödingen är numera starkt hotad även i Kuolimo. För att rädda den inrättades 2018 en särskild uppföljningsgrupp för rödingsbeståndet i Kuolimo. Gruppens uppgift är att samordna skyddet av rödingen med fisket av andra fiskarter samt öka informationsspridningen.

Saimenrödingen är starkt hotad även i Kuolimo. De observationer som fiskare gör har en nyckelroll när det fattas beslut om skyddet av fisken.

Liesjoki sätts i skick

Talluskylä-Kruunupuisto delägarlag i Norra Savolax har före lagen om fiske förnyades år 2016 använt ägarersättningarna från de dåvarande fiskevårdsavgifterna direkt för vård av fiskevatten via det dåvarande fiskeområdet.

- Det huvudsakliga användningsändamålet var gemensamma utplanteringar som organiserades och genomfördes av fiskeområdet, berättar delägarlagets ordförande.

Delägarlagets vattenområden ligger i huvudsak i Tervo kommun, men även i Kuopio och Pielavesi finns det mindre vattenområden. Vattendragen hör till Kymmene älvs vattendrag och källflödena till Rautalampistråten.

I och med den nya lagen om fiske har ägarersättningar kommit direkt till delägarlagen, säger Ovaskainen. Ersättningarna till Talluskylä-Kruunupuisto delägarlag

från fiskevårdsavgiftsmedlen har årligen varit cirka 1 000 euro.

- Den viktigaste förändringen jämfört med tidigare är att delägarlagen nu själva sköter utplanteringarna, berättar han.

En annan stor förändring är enligt Ovaskainen att massutplanteringarna till stor del har slopats helt.

- Utplanteringarna görs nuförtiden i vatten där man har fått goda resultat och där de verkligen tjänar fisket, tillägger han.

Ersättningarna från fiskevårdsavgifterna har enligt Ovaskainen endast täckt en del av utplanteringarna och övriga vård- och restaureringsåtgärder.

- Resten har finansierats med delägarlagets egna medel och NTM-centralen har också beviljat stöd för restaureringsprojekt.

Målet är naturlig förökning

Till exempel planteras gös endast ut på några ställen i delägarlagets område och utplanteringarna av fettfeneklipt öring har enligt Ovaskainen slopats helt.

- Vi strävar efter att bevara öringbestånden med hjälp av romboxutplantering i projektäckar under de kommande åren.

Iståndsättningen av Liesjoki, som inleddes för några år sedan, och återställandet av det naturliga öringbeståndet fick fortsättning i mars 2020 då man kartlagde platserna för utplantering av romboxar, på basis av elfiskeresultat från föregående höst. Romboxar lades dessutom ut i flera småäckar.

- Cirka 2 500 romkorn från insjööringar från Rautalampistråten sänktes ner i varjeäck, berättar Ovaskainen.

Fortsättning på restaureringen av det egentliga huvudobjektet, Liesjoki, genomfördes genom att göra lekbottnar och bygga steniga yngelplatser i slutet av augusti. Totalt flyttades cirka 170 kubik sten till ån.

- Slutresultatet blev att Liesjoki nu har 140 kvadratmeter lekbottnar och 1 800 kvadratmeter steniga yngelplatser.

Enligt Ovaskainen fortsätter restaureringarna och utplanteringarna av romkorn i småäckar även 2021 i enlighet med den ursprungliga planen.

- Uppföljningen av hur restaureringen lyckas fortsätter också under kommande år med elfiske.

Totalkostnaderna för restaureringsprojektet i Liesjoki är strax över 10 000 euro, varav Norra Savolax NTM-central stått för cirka 5 100 euro. Resten utgörs av talkoarbete och egen finansiering från delägarlaget.

Elfiske i Liesjoki efter första skedet av iståndsättningen hösten 2018. Elfiske används för att undersöka fiskar och det dödar dem inte.

Kurser och information

Norra Österbottens fritidsfiskardistrikt inledde i början av 2019 ett projekt som handlar om att främja fisket i Norra Österbotten samt upplysa och informera om det.

- Målgruppen var i synnerhet barn och unga, nuvarande och framtida fritidsfiskare samt specialgrupper, berättar **Harri Mälaskä** som är ordförande för Norra Österbottens fritidsfiskardistrikt.

Totalt beviljade NTM-centralen i Lappland 22 000 euro i understöd för projektet ur fiskevårdsavgiftsmedlen. De totala kostnaderna uppgick till cirka 55 000 euro.

- Talkoarbete stod alltså för över hälften av hela finansieringen, betonar Mälaskä.

Norra Österbottens fritidsfiskardistrikt fungerar som paraplyorganisation för föreningarna i området och är ett stöd när man ansöker om medel från fiskevårdsavgifterna till exempel för att ordna ungdomsevenemang.

Verksamhet för olika grupper

Projektets mål var att upprätthålla och öka barns och ungas intresse för fiske, främja fritidsfisket i Norra Österbotten samt sprida information om fiske, fiskar och fiskevatten. Dessutom var syftet med projektet att stärka de ungas relation till naturen och främja utnyttjandet av fiske i grundskolornas undervisning.

Ett särskilt mål för 2019 var att utveckla fiskemöjligheterna, öka informationen om frågor med anknytning till värden av fiskbeståndet samt locka nya unga att bli fritidsfiskare.

Inom ramen för projektet har man ordnat pilkfiske- och metfiskeevenemang för specialgrupper, såsom syn- och hörselskadade samt rörelsehindrade och personer med intellektuell funktionsnedsättning.

- De ungas pilläger i mars och fiskeläger i juli är traditionella och populära evenemang som ordnas årligen. Dessutom har medlemsföreningarna bland annat ordnat flugbindningskurser och fiskeklubbar som har haft gott om deltagare, fortsätter Mälaskä.

- Coronaviruset tvingade oss dock att ställa in lägret i juli i fjol, säger han.

En viktig del av projektet var också att effektivisera den allmänna fiskeövervakningen tillsammans med Uleåborgs stad, medlemsföreningarna och samarbetsparterna, såsom delägarlagen, Forststyrelsen, fiskeriområdena samt Centralförbundet för Fiskerihushållning.

- Även invandrare, församlingar och scoutkårer har lockats med i verksamheten och fiskehobbyn inom ramen för projektet, berättar Mälaskä.

Läger och utflykter populära i Birkaland

Fiskeklubben Hervannan-Kaukajärven kalakerho ry, som verkar i Birkaland, har länge satsat på de unga i sin verksamhet.

- Vi är en förening med cirka tvåhundra medlemmar som har verkat för rekreativt fiske i Hervanta och Kaukajärvi i över 40 år, berättar föreningens ungdomsansvariga **Kari Järvilehmus**.

År 2020 ordnade föreningen många typer av verksamhet, så som läger, spinnfiskedagar och klubbkvällar där man bland annat gjöt trollingsänken och målade wobblers. Verksamheten fick ett understöd på 4 000 euro från fiskevårdsavgiftsmedlen.

- På grund av corona blev tyvärr mycket på hälft i klubben, beklagar Järvilehmus.

På sommaren ordnade föreningen ett tre dagar långt fiskeläger i Björneborg. Under sommaren gjorde vi också en spinnfiskeutflykt till Längelmävesi.

- I Vasa var vi på ett fyra dagar långt läger i oktober. Det kom utmärkt med fisk, säger Järvilehmus.

I höstas lockade klubbkvällarna av någon anledning inte längre deltagare på samma sätt som tidigare enligt Järvilehmus. Lägren har varit klart mer omtyckta.

- Vi funderade på om vi skulle fortsätta med klubbkvällarna nästa vår på grund av det låga deltagarantalet. Fisketurerna drar gott om besökare, men inte riktigt klubbkvällarna, säger Järvilehmus för att sammanfatta utmaningarna med verksamheten.

Även en presentation av fiskhantering ingick i föreningens verksamhet i fjol.

- Vi fileade insjöfisk, som abborre, gös och gädda, och tillredde mat av dem tillsammans. Man fick också bekanta sig med att flå lake.

Enligt Järvilehmus fanns det bland annat lakstuvning, stekt och friterad fisk samt gravad lax på menyn.

Läger är populära bland ungdomarna i fiskeklubben Hervannan-Kaukajärven kalakerho. I fjol tvingades man ställa in en del av evenemangen, men året innan deltog man bland annat i ett höstläger som ordnades av ett fiskedistrikt i Tavastland. På bilden presenterar lägerdeltagarna Ville och Veeti sin fångst.

Fiske PÅ HÅLLBAR GRUND

MED HJÄLP AV FISKERIOMRÅDENAS NYTTJANDE- OCH VÅRDPLANER STÄRKER MAN DE NATURLIGA FISKBESTÄNDEN OCH SKAPAR KUNSKAPSBASERAT HÅLLBART NYTTJANDE FÖR VARJE VATTENOMRÅDE. SAMARBETET MELLAN VATTENOMRÅDENAS ÄGARE OCH AKTÖRERNA INOM FISKERINÄRINGEN INTENSIFIERAS OCH FISKEMÖJLIGHETERNA FÖR OLIKA FISKARGRUPPER FÖRBÄTTRAS.

För planeringen av hållbart nyttjande och vård av fiskresurserna utarbetar fiskeriområdena en nyttjande- och vårdplan som godkänns av NTM-centralen. Fiskeriområdet ansvarar för verkställandet och uppföljningen av planen. Fiskeriområdena har kunnat ansöka om medel från fiskevårdsavgifterna för att upprätta nyttjande- och vårdplanerna, och i framtiden för kostnaderna för verkställandet.

Nyttjandet och vården av fiskresurserna får en hållbar grund genom kontinuerlig utvärdering och utveckling och därför förutsätter lagen om fiske att nyttjande- och vårdplanen grundar sig på bästa tillgängliga information. Planen ska färdigställas före utgången av 2021 och gäller i högst tio år.

Nyttjande- och vårdplanen ska innehålla en åtgärdsplan för utveckling och främjande av fisket samt en målbild för detta. Därtill planerar man vårdåtgärder för fiskbestånden, vandringsfiskarnas livscykel och hotade fiskbestånd samt tryggar den övriga biologiska mångfalden.

Det utarbetas en plan för vattenområdena där man definierar områden av fiskeriekonomisk betydelse samt vatten som lämpar sig väl för kommersiellt fiske och fisketurism. I planen kan man utöver de lagstadgade definitionerna beakta rekommendationer, såsom områden som reserverats för olika fångstmetoder eller regionalt tillåtna fångstredskap och fångstmått. Beslut om fiske på vattenområdet fattas dock fortfarande av vattenområdets ägare, som ska beakta fiskeriområdets plan.

Mer nytta med preciserade utplanteringar

Utarbetandet av Norra Päijänne fiskeriområdes nyttjande- och vårdplan framskred snabbt, eftersom uppföljning redan har gjorts i ett par decennier. **Timo Meronen**, verksamhetsledare för det stora fiskeriområdet, säger att fritidsfiskare drar nytta av den nya planen.

- Vi har nu en utmärkt möjlighet att till exempel rikta in utplanteringarna på sådana fiskarter och åldersklasser som fungerar bäst ur fiskeperspektiv.

Meronen tar ett exempel från öringbeståndet, vars vandringsleder har varit tilltäppta redan i hundra år i Norra Päijänne. Det naturliga öringbeståndet är alltså inte starkt, men särskilt de som fiskar med handredskap uppskattar öringen.

- De vill fiska just öring i vårt område. Vi kan nu rikta utplanteringarna så att vi får den största möjliga fiskeriekonomiska nyttan av dem.

I Norra Päijänne dominerar gösen, som finns i nästan alla stora sjöar. Syftet med nyttjande- och vårdplanen är att säkerställa att gösens naturliga fortplantning är så effektiv som möjligt, och fortplantningen kan kompletteras med utplanteringar så att fiskbeståndet kan fiskas fortsättningsvis.

I Norra Päijänne fiskeriområde finns en egen vårdplan för siken som är populär bland fiskare. Under hösten 2020 planterades närmare 140 000 sikyngel ut i Norra Päijänne. På bilden planteras planktonsik ut i Leppävesi i Laukas.

- Upprätthållandet av gösbestånden är vårt främsta mål i vissa områden, eftersom gösen duger åt alla fiskargrupper och ger fiskeriekonomiska fördelar.

Norra Päijänne har en egen vårdplan för siken. Arten är eftertraktad, särskilt av yrkes- och husbehovsfiskare.

- Vårt eget sikbestånd är småvuxet, så vi måste bättra på beståndet genom utplanteringar. I mindre vatten har utplanteringen gett goda resultat.

Definitionen av fiskesätt väcker diskussion

I planen för nyttjande och vård blev det en utmaning hur man får fiska, eftersom Norra Päijänne är ett vidsträckt område och vattnen är olika.

- Vi har många typer av vatten och små sjöar. Stora vattenområden som vi har tydliga fakta om får mer detaljerade anvisningar, och mindre vatten som inte nödvändigtvis har fiskeriekonomisk betydelse får mer allmänna anvisningar.

I den regionala planeringen är huvudsaken att fisket inte begränsas orimligt mycket utan tvärtom: man hoppas att fler möjligheter skapas. Planen syftar således till att hänvisa fisket till platser där det inte skadar exempelvis vandringsfiskarnas livscykel.

För kommersiella fiskare som fiskar med tillstånd från NTM-centralen fastställs också tillåtna fångstredskap i nyttjande- och vårdplanen. Det har inte funnits någon sådan verksamhetsmodell i Finland tidigare, utan fiskarna och vattenområdets ägare har kommit överens om fångstredskapen lokalt.

- Fångstredskapsfrågan är ett stort projekt som väcker mycket diskussion. Norra Päijänne har redan ett samstillståndsområde för kommersiellt fiske, så vi kan säkerhet gå vidare utgående från det. Vi måste diskutera mera när det gäller mindre vattenområden, konstaterar Timo Meronen.

Samarbete för gösen

Framgång för fisket och fiskarterna samt förbättrade förutsättningar för fisket för alla fiskargrupper har också huvudrollen i nyttjande- och vårdplanen för Helsingfors-Esbo fiskeriområde, det av fiskeriområdena som omfattar det största invånarantalet.

En av de viktigaste uppgifterna är att komma överens om att regleringen av gösfisket är enhetlig i hela Esboviken. Helsingfors-Esbo fiskeriområde förvaltar en vik som är populär bland fritidsfiskare tillsammans med Kyrkslätt-Sjundeå ås fiskeriområde, och samarbetet mellan dessa måste intensifieras för det gemensamma bästa.

- Gösen behöver skyddas under leken, och det måste gälla för hela Esboviken. Båda fiskeriområdena måste ha ett gemensamt avtal om regleringen och därför sitter vi vid ett gemensamt avtalsbord, konstaterar verksamhetsledare **Gabi Lindholm** från Helsingfors-Esbo fiskeriområde.

Utöver goda levnadsförhållanden för den populära gösen vill man i nyttjande- och vårdplanen för Helsingfors-Esbo återuppliva havsöringens naturliga bestånd. Detta kan innebära att det ges förslag för fiskebegränsningar i lek- och yngelområden och i havet.

- Vi har ett tydligt mål att man bland de viktiga fiskbestånden i området ska samla in användbar information bland annat med hjälp av Esbo och Helsingfors städers samkontrollprogram, så att vi i fortsättningen bättre känner till vår fiskarstruktur och fångstmängderna, och på basis av informationen kan fortsätta med ett ännu bättre utvecklingsarbete.

Mer kommersiellt fiske?

Gabi Lindholm berättar att det finns lite kommersiellt fiske i Helsingfors-Esbo fiskeriområde, men man önskar att det ska bli mer.

- I det här området finns stora folkmassor som vill köpa hälsosam inhemsk fisk i affärerna och på torget. Därför strävar vi efter att förbättra det kommersiella fiskets attraktivitet, lönsamhet och verksamhetsförutsättningar.

I planeringen beaktas även fiskeguideverksamheten, det vill säga företag som ordnar guidade fisketurer för företag, utlänningar och kunder som är intresserade av fiske. Guiderna verkar i huvudsak med tillstånd från NTM-centralerna.

Helsingfors-Esbo fiskeriområdes vatten är populära bland fritidsfiskare. Man vill stöda och öka intresset för detta.

- Fritidsfiskarnas har goda förhållanden och tillståndsområdet är omfattande. Man kan fiska i största delen av havsområdena.

På Esbosidan har vattenområdena slagits samman till större helheter och arbetet med att utvidga tillståndsområdena fortsätter även under de närmaste åren.

- De flesta av våra vattenområden hör redan till ett samstillståndsområde eller Forststyrelsens tillstånd, men det finns fortfarande ganska stora vatten i Esbo, vars ägare vi vill få med i vår verksamhet och intresserade av att sälja tillstånden till en större grupp användare, sammanfattar Gabi Lindholm.

Återställningen av havsöringens naturliga bestånd är ett centralt mål i nyttjande- och vårdplanen för Helsingfors-Esbo fiskeriområde. Havsöringarna som fångades i Vanda åmynning försågs med radiomottagare så att man kunde följa fiskarnas vandringsrutter och rörelser.

LAX OCH ÖRING

mångformiga skyddslingar i våra vatten

ÅR 2019 INLEDDES ETT NYTT KAPITEL FÖR FISKET I FINLAND. I NOVEMBER DÖMDE NORRA KARELENS TINGSRÄTT EN FRITIDSFISKARE TILL BÖTER OCH TILL ATT BETALA ERSÄTTNING FÖR EN INSJÖLAX FRÅN SAIMEN SOM HAN TAGIT SOM FÅNGST. PRISET FÖR DEN 84 CM LÅNGA LAXEN MED FETTFENA BLEV 7 510 EURO. DOMEN GRUNDADE SIG PÅ DEN NYA FISKEFÖRORDNINGEN SOM TRÄDDE I KRAFT TIDIGARE SAMMA ÅR. I DEN FASTSTÄLLEDES SKYDDSVÄRDEN FÖR TJUVFISKAD FISK.

Släpp tillbaka om du inte kan artbestämma

Insjölaxen är den värdefullaste av våra fiskar. Den är en akut hotad fisk som är i liv tack vare att man odlar och planterar ut den. Tidigare kunde man tjuvfiska den så gott som utan straff, för fiskar har inte haft ett skyddsvärde som måste betalas utöver bötesstraff.

- Trollingsfiskare och andra spöfiskare är oftast aktiva fiskare som är bra på artbestämning, säger **Jyrki Anttila** vid Forststyrelsen, som övervakat fiskevattnen i Saimen i snart 20 år.

Stugägare som sällan fiskar med nät skulle ibland behöva förbättra sin artbestämningskunskap.

- För många är alla ädelfiskar 'lax', oavsett om det är fråga om öring eller röding.

Om man inte säkert känner igen den fisk man fångar har Anttila bara ett råd.

- Släpp tillbaka den i vattnet. Levande eller död.

Den erfarna fiskeövervakaren anser att det var ett bra beslut att fastställa skyddsvärden på fiskar.

- Vanliga, laglydiga fritidsfiskare påverkas inte av förordningsändringen. Och tjuvfiskar man är det endast rätt att man straffas.

Lax och öring har många artspecifika kännetecken

För Naturresursinstitutets fiskforskare har lagstiftningsreformen inneburit att de kontaktas i större utsträckning.

- Folk skickar bilder på fiskar och ber om artbestämning. Dessutom har vi gjort några expertutlåtanden åt polisen, berättar fiskbiolog **Ville Vähä**.

Enligt honom är varje finländsk fiskare åtminstone skyldig att känna igen lax och öring.

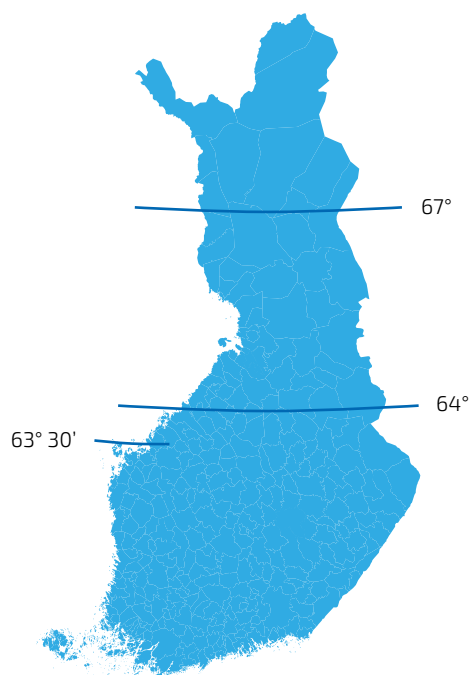
Även om det bara handlar om två fiskarter är det inte alltid problemfritt att skilja dem åt.

- Många fiskar har ett tydligt kännetecken. Identifieringen av lax och öring bygger på flera detaljer.

En erfaren fiskare artbestämmer i allmänhet sin fångst rätt enligt Vähä.

Mest huvudbry orsakar fiskar i lekdräkt. Då påminner i synnerhet insjölaxen och insjööringen om varandra.

- Risken för att man ska fiska fel fiskart minskar lyckligtvis av att både laxen och öringen är fredade under lektiden i sina fortplantningsmiljöer i vattendrag.

Begränsningarna och skyddsvärdena för lax och öring varierar beroende på breddgrad och område.

ÖRING (*Salmo trutta*)

På basis av livsmiljön och vandringsbeteendet skiljer man mellan havsvandrande (havsöring), insjövandrande (insjööring) och lokala (bäcköring) former.

Det är ofta omöjligt att i praktiken skilja öringens ekologiska former från varandra på basis av yttre kännetecken. De förökar sig också med varandra, så gränserna är diffusa och mellanformer påträffas. Till exempel kan en del av individerna i samma öringbestånd ge sig av på födovandring, medan en del stannar kvar permanent i sin födelsevattendrag.

Öring med fettfena

- Fisk född i det vilda, vild öring.
- I Finland har det ursprungligen funnits cirka 60 havsvandrande öringbestånd. För närvarande finns det 12 vattendrag kvar vid Östersjön med öringbestånd som har klassificerats som ursprungligt: Torne älv, Lestijoki, Isojoki, Kisko å, Ingarskila å, Sjundeå å, Mankån, Esbo å, Sibbo å, Virojoki, Urpalanjoki och Mustajoki.
- Det finns 30 ursprungliga bestånd av insjööring kvar. Av dessa har 24 klassificerats som hotade.
- Öring som lever lokalt i bäckar eller tjärnar är vanligast i de klara bäckarna i Norra Finland.

Öring med bortklippt fettfena

Fisk som odlats på en anläggning och släppts ut i naturen, det vill säga utplanterad öring. Hotade öringbestånd stöds och fiskemöjligheter skapas.

RÖDLISTEKATEGORISERING

Havsöringen och insjööringen är starkt hotade i södra Finland, i norra Finland är insjööringen nära hotad.

SKYDDSVÄRDE

- Öring med fettfena
 - i hav och i älv som mynnar ut i havet 3 260 €
 - i vattendrag söder om 67:e breddgraden 2 440 €
 - i vattendrag norr om 67:e breddgraden 410 €
- Öring med bortklippt fettfena
 - i hav och i älv som mynnar ut i havet 390 €
 - i vattendrag söder om 67:e breddgraden 260 €
 - i vattendrag norr om 67:e breddgraden 80 €
- Öring i en bäck eller tjärn som saknar vandringsförbindelse från hav eller sjö, 230 €

FREDNING

- Öring med fettfena är totalt fredad i havet samt i insjövattnen söder om 64:e breddgraden.
- Fredningen av fisk med fettfena gäller inte öring som fångats i en sådan bäck eller tjärn som saknar vandringsförbindelse. Då är öringens tillåtna längd högst 45 cm.
- Öring med fettfena och öring med bortklippt fettfena är fredad överallt i älv och bäck 1.9–30.11.

FÅNGSTBEGRÄNSNINGAR

- Minimimåttet för öring med fettfena 60 cm i vattendrag norr om 64:e breddgraden, 50 cm norr om 67:e breddgraden.
- Minimimått för öring med bortklippt fettfena 50 cm.

LAX (*Salmo salar*)

I Finland förekommer två ekologiska former, havslax i Östersjön och Ishavet, och insjölox. Med lax avses ofta havslax, som på bilden på nästa uppslag.

Havslaxen gör en havsvandring och leker i älvor som rinner ut i havet medan insjöloxen vandrar i sjöar och leker i älvorna som mynnar ut i dem. Båda formerna återvänder till sin födelseälv efter födovandringen, vilket har lett till utvecklingen av genetiskt differentierade laxbestånd.

Havslax och insjölox med fettfena

- I Finland har det ursprungligen funnits cirka 40 laxälvor – nu finns det endast två älvor som rinner ut i Östersjön som har naturliga laxbestånd kvar, Torne-Muonio älv och Simo älv. Tana älv och Neidenälven rinner ut i Ishavet.
- Insjölox är en form av atlantlax som isolerades i insjöarna efter istiden.
- Ursprungligen har det funnits två insjöloxbestånd, det ena i Lieksa älv och den andra i Pielis älv samt i dess biflöde Ala-Koitajoki. Nu återstår bara Pielis älvs insjölox, som används för återetableringsutsättningar i Saimen.
- De ursprungliga lekälvorna har muddrats och täppts till med kraftverk. Det är bara till ett lekområde i Pielis älv, Joensuu koski, som insjöloxen kan stiga upp från Saimen.

Havslax och insjölox med bortklippt fettfena

Fisk som odlats på en anläggning och släppts ut i naturen, det vill säga utplanterad lax. Insjöloxbeståndet upprätthålls genom fort-löpande utplantering av yngel. Lax utplanteras i älvmynnningar och i havet som kompensation för att lekälvor förstörts.

RÖDLISTEKATEGORISERING

Insjöloxen är akut hotad, laxen i Östersjön och Ishavet är sårbar.

SKYDDSVÄRDE

- Östersjölox med fettfena i hav och insjövatten 3 470 €
- Östersjölox med bortklippt fettfena i hav och insjövatten 170 €
- Ishavslax i insjövatten 3 480 €
- Insjölox med fettfena i Vuoksens och Hiitolanjokis vattendrag 7 510 €
- Insjölox med bortklippt fettfena i Vuoksens och Hiitolanjokis vattendrag 1 750 €
- Insjölox någon annanstans än i Vuoksens och Hiitolanjokis vattendrag 280 €

FREDNING

- Med fettfena helt fredad i Vuoksens och Hiitolanjokis vattendrag.
- Med bortklippt fettfena fredad 1.6–31.8 på den centrala vandringsleden i Vuoksens vattendrag.
- Lax är fredad överallt i älv och bäck 1.8–30.11.

FÅNGSTBEGRÄNSNINGAR

- Minimimåttet för såväl lax med fettfena och bortklippt fettfena är 60 cm överallt i Finland, utom norr om breddgraden 63°30 i Bottenviken där det är 50 cm.
- Vid fritidsfiske 2 laxar/dygn/person förutom i Vuoksens avrinningsområde där endast en insjölox med bortklippt fettfena/dygn/person gäller.

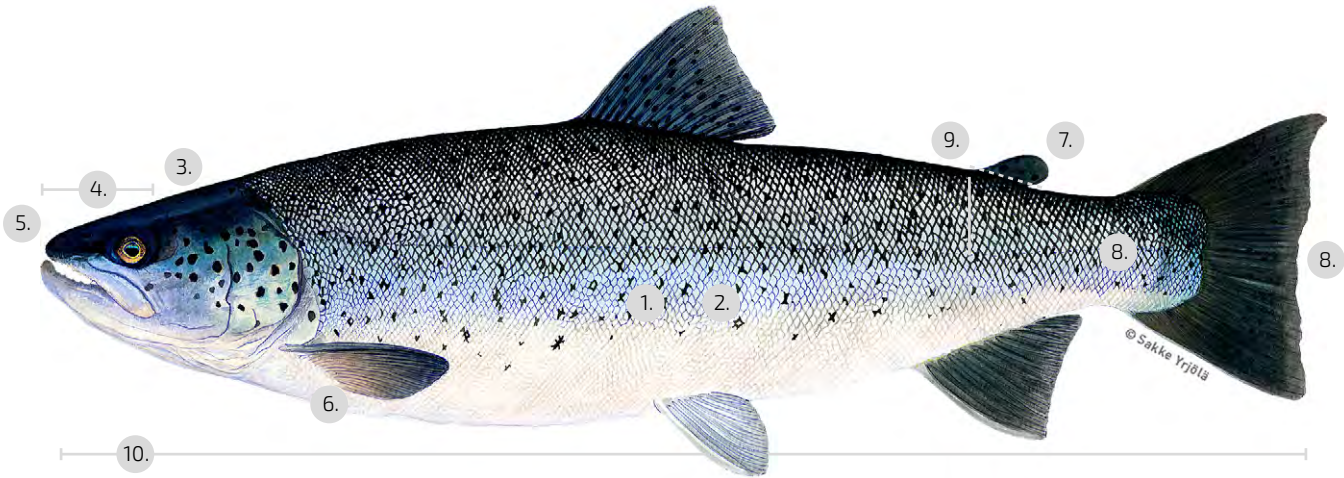
Observera att öringen och laxen har avvikande fångstbegränsningar och fångstmått i gränsälvarna. Du får uppdaterad information från fisketillståndsförsäljaren.

REGNBÅGE (*Oncorhynchus mykiss*)

- Främmande art, härstammar från västra Nordamerika.
- Odlas numera som matfisk och bytesfisk för fritidsfiske.
- I havsområdet, främst i Finska viken och Skärgårdshavet, påträffas också fisk som rymt från odlingsanläggningar.
- Inga artspecifika fiskebegränsningar som grundar sig på lagen och förordningen om fiske.

ÖRING

1.

Sidorna: I allmänhet prickar även under sidolinjen, fortsätter ända till stjärten. Älvyingel har ofta 10–12 mörka fläckar på sidan, otydligare än hos laxens yngel.
2.

Färg: Havsöringen har silverfärgade sidor och mörk rygg. Insjööringen är ofta mer brunaktig.
3.

Huvudet: Formen är kortare och kraftigare än hos laxen.
4.

Överkåken: Sträcker sig tydligt bakom ögonen. Munnen ofta större än hos laxen, synlig skillnad även hos ynglen.
5.

Nosens form: Trubbigare än hos laxen. Hos öringshanen blir käken krokformad under leken.
6.

Bröstfenan: Kortare än hos laxen, rundare och ofta grå. Bröstfenans längd är den tydligaste skillnaden mellan lax- och öringyngel.
7.

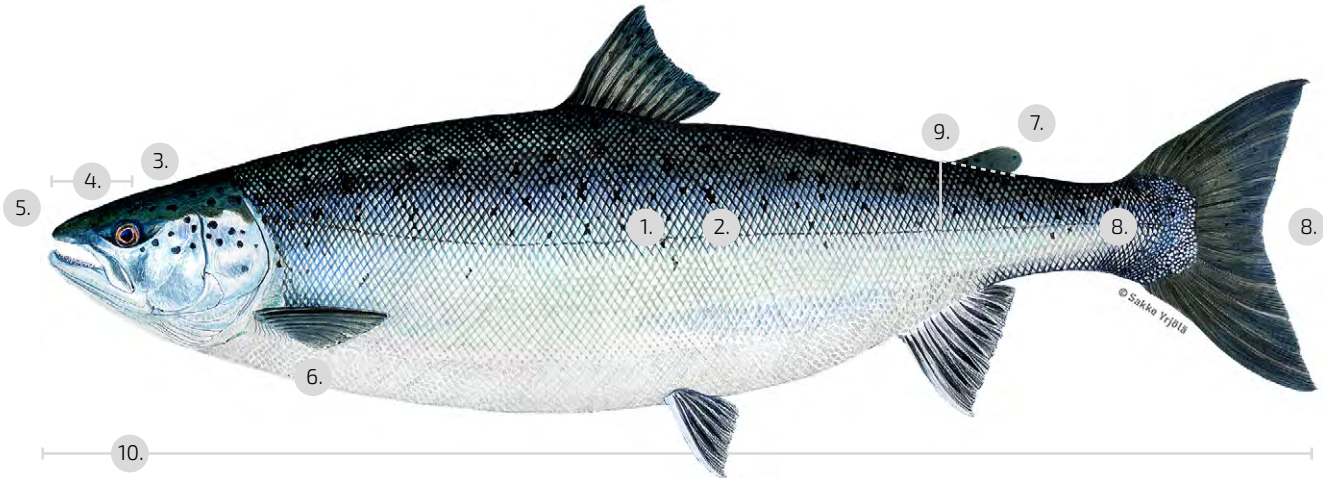
Fettfenan: Vild öring har fettfena, utplanterad bortklippt fettfena. Kanten är ibland rödaktig och kan vara fläckig. Även ynglens fettfena är rödgul.
8.

Stjärten: Kraftigare stjärtspole och stjärtfenan rakare i bakkant än hos laxen.
9.

Fjällen: Mindre än hos laxen. 15–17 fjäll mellan fettfenan och sidolinjen.
10.

Storlek: I allmänhet 40–80 cm lång, i bäckar 20–30 cm. Vikt 1–10 kg. I havet blir öringen något större än i sjöar.

LAX

1.

Sidorna: I allmänhet prickar helt eller nästan helt ovanför sidolinjen. Älvyingel har ofta 8–10 mörka fläckar på sidan, mer framträdande än hos öringsens yngel.
2.

Färg: Ofta ljusare i färgen än öringen. Havslaxen är ljusare än insjölaxen, som på ryggsidan kan vara violett som skiftar i mörkgrönt. Färgen på laxens lekdräkt är mörk eller brunaktig och fläckarna blir fler.
3.

Huvudet: Långt och rätt smalt i formen.
4.

Överkåken: Sträcker sig ungefär till ögats bakre kant. Mindre mun än öringen, synlig skillnad även hos yngel.
5.

Nosens form: Ganska vass. Hos laxhanen blir käken krokformad under leken.
6.

Bröstfenan: Lång, spetsig och i allmänhet svart. Även hos laxyngel är bröstfenan längre än hos öringsens yngel.
7.

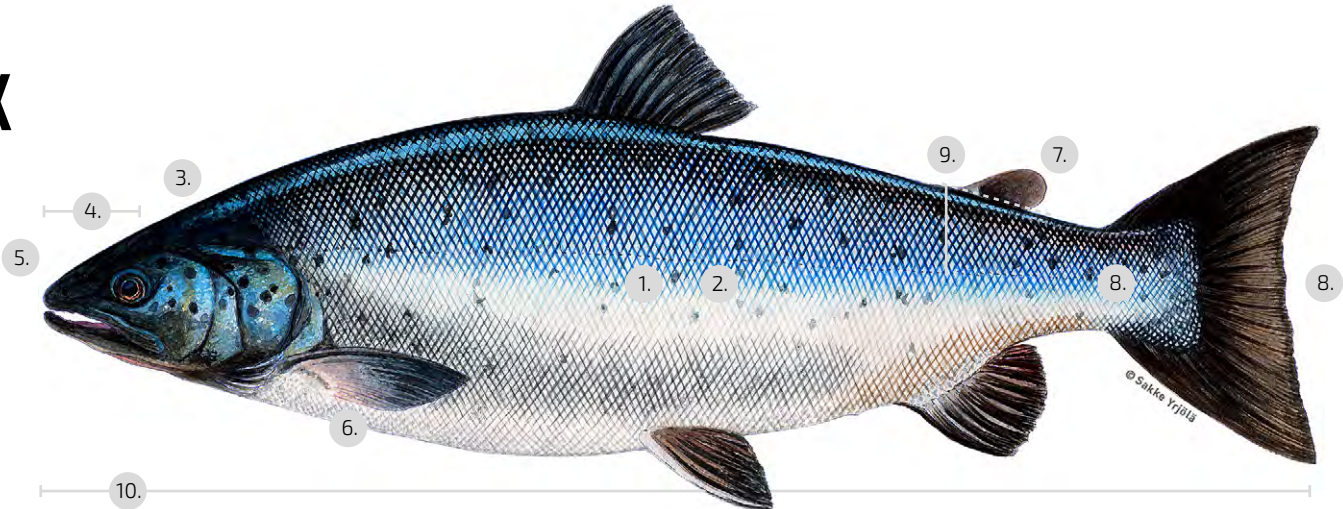
Fettfenan: Vild lax har fettfena, utplanterad bortklippt fettfena. Aldrig rödaktig eller fläckig, även hos yngel oansenligt grå.
8.

Stjärten: Stjärtspolen är smal och stjärtfenan har svagt V-formad bakkant. I lekdräkt blir dock bakkanten rakare även hos laxen.
9.

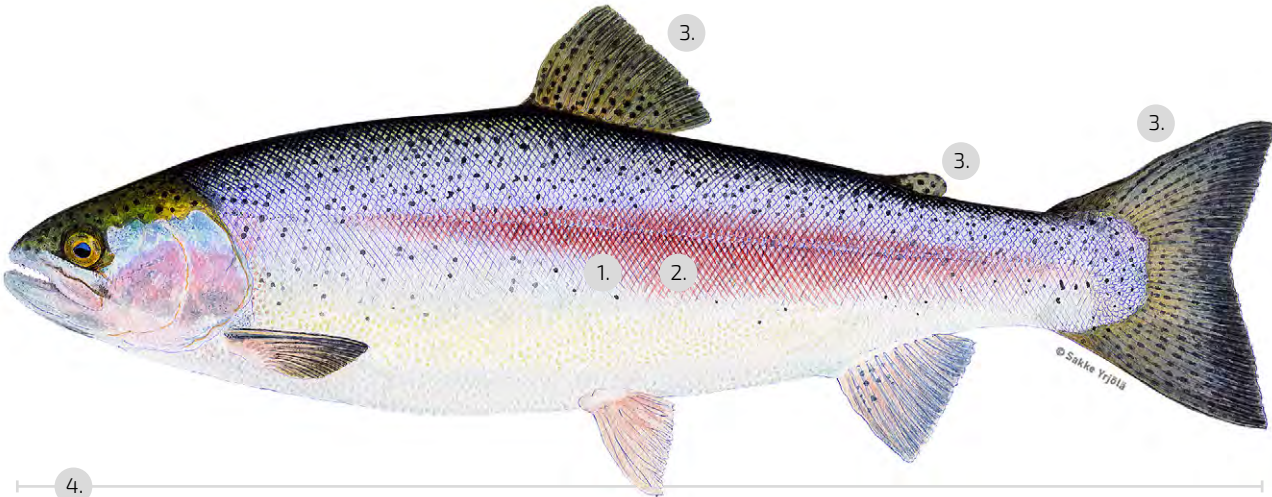
Fjällen: Större än hos öringen. 12–14 fjäll mellan fettfenan och sidolinjen.
10.

Storlek: I allmänhet 70–110 cm lång, vikt 3–20 kg. Spolformad. Blir ofta större i havet än i sjöar.

INSJÖLAX

REGNBÅGE

1.

Färg: Bred rosaskiftande strimma på gällocken och sidorna.
2.

Fläckarna på sidan fortsätter under sidolinjen.
3.

Fenor: Mörkfläckiga rygg-, anal- och stjärtfenor. Har alltid fettfena, klipps inte bort vid utplantering.
4.

Storlek: Vanligtvis 40–70 cm lång, vikt cirka 1–5 kg.

En ansvarsfull fiskare

RESPEKTERAR FÅNGSTEN

NÄR DET BLIR VANLIGARE ATT SLÄPPA TILLBAKA FISK TALAR MAN MYCKET OM HUR LEVANDE FISK SKA HANTERAS. FÖR LITEN ELLER FREDAD FISK SKA ALLTID SLÄPPAS TILLBAKA. OAVSETT OM FISKEN SLÄPPS TILLBAKA I VATTNET ELLER HAMNAR I STEKPANNAN, FÖRTJÄNAR DEN ALLTID ATT BEHANDLAS VÄRDIGT. DET ÄR DÄRFÖR BRA ATT FÖRBEREDA SIG PÅ ATT FÅ FÅNGST PÅ FÖRHAND.

Genom att väga fisken i häven går hanteringen snabbare och risken för skador minskar.

Som fisken i vattnet

Vattnet stöder fiskens kropp från alla sidor och fisk som tas upp, utsätts för påfrestning som den inte är anpassad för. Fiskens skinn och skelett är mjukare än hos landlevande djur, och fisk som sprattlar i fiskarens grepp eller på båtbottnen skadas lättare än djur som lever på land.

Fiskens slemskikt är den yttersta delen av skinnet och har till uppgift att skydda de djupare lagren mot infektioner och minska friktionen när fisken rör sig. Benen och lederna i fiskens skelett är flexibla, men i synnerhet om man håller i fisken med en hand, så att den hänger antingen i käken eller stjärten, kan det orsaka allvarliga skador. En fisk som släpps tillbaka kan se väldigt pigg ut när den störtar ner djupet, men om den till exempel har fått skador på lederna kring huvudet kan den få svårt att jaga, vilket leder till att fisken långsamt svälter ihjäl.

Särskilt den fisk som ska släppas tillbaka ska alltså behandlas så varsamt som möjligt. Om man misstänker att fisken har skadats i samband med fångsten ska man behålla den, om lagen tillåter det.

Förbered dig

Ibland är målet med fiske att få ihop ingredienserna till en läcker måltid, ibland är huvudsaken att få en upplevelse eller bara koppla av vid vattnet.

I vilket fall som helst måste fiskaren veta vad han gör med sin fångst och förbereda sig på det. När man fångar matfisk måste fisken klubbas och avblodas snabbt och förvaras så svalt som möjligt. Fisk som är för liten eller ska släppas tillbaka av någon annan orsak måste lösgöras från kroken snabbt och varsamt. Om man vill väga och fotografera fisk som ska släppas tillbaka, måste också dessa tillbehör vara med och till hands.

Förmågan att hantera levande fisk blir bättre ju mer erfarenhet man får. En erfaren fiskare kan ta tag i en fisk som slingrar sig och kan ofta också förutspå vad den tänker göra: När fisken faller ut fenorna, spänner sig i en svag båge och öppnar gällocken betyder det att den snart börjar sprattla. Fisk som slinker ur fiskarens händer hamnar i båten, och i värsta fall nappar draget som hänger i fiskens mungipa även tag i fiskaren. Ju varmare vattnet är, desto mindre tid har man på sig.

Genom att fundera igenom processen i förväg och ha lämpliga verktyg till hands ökar sannolikheten för att fisken lever vidare efter att den lösgjorts från kroken.

Håv, tång, måttband och kniv

Om man inte är säker på att man har kontroll över situationen, är en knutlös håv ett utmärkt hjälpmedel. Håvar med gummi-beklätt nät trasslar inte ihop sig så lätt och fisken kan släppas lös i håven. Om båten är tillräckligt stabil kan håven hållas redo vid sidan av båten under hela förloppet.

När man lösgör fisk från krokar är en långskaftad tång absolut en nödvändighet. Vad man än försöker fånga, får man på dessa breddgrader förr eller senare en gädda på kroken. Därför ska tångens längd vara lämpad för gädda.

Med hjälp av måttbandet säkerställer man att fångsten inte är för liten. Man kan köpa måttbandsdekaler i fiskebutiker, men man kan också använda sig av märken som gjorts på kanten av båten eller på spöet. Det viktigaste är att man tillförlitligt kan säkerställa att minimimåttet uppfylls.

Det fjärde grundläggande redskapet för fiskare är naturligtvis en kniv som bland annat används för att avbloda fisken.

Lösgör, klubba och avbloda

När man fångat en matfisk lösgör man först kroken genom att vrida ut den där den gått in, och sedan avlivar man fisken genast. Det hedrar inte fiskaren att låta fångsten kvävas till döds i båten, i gräset eller på isen.

Fisken klubbas med ett ordentligt slag i huvudet, bakom ögonen. I många båtar finns det en lämplig klabb för det här ändamålet, men det går lika bra att klubba fisken med en långskaftad tång. För fiskar som är stora som en abborre räcker det också med ett ordentligt slag med knivsryggen. Fisken ska inte bultas sönder, det räcker att den bedövas. En för stor fiskeklubba är klumpig och inexact, även om den ser storslagen ut.

Efter bedövningen skärs fiskens hals upp med ett snitt som börjar bakom gällocken och går till matstrupen. Avblodning förbättrar fiskens hållbarhet och är bra att göra så snabbt som möjligt. Fisken avblodas bäst i vatten, och det bästa sättet är att ha med sig isflaskor i en kylväska och ta upp lite vatten i kylväskan när det är dags. Fisken avblodas effektivt och isflaskorna kylar ner vattnet och fångsten i kylväskan.

Lösgör, väg, fotografera och släpp tillbaka

När det gäller fisk som ska släppas tillbaka är det viktigt med målmedvetna grepp, snabbhet och så kort luftexponering som möjligt. Här är en tillräckligt stor håv med gumminät ett viktigt hjälpmedel: fisken kan mellan olika åtgärder släppas ner i håven på sidan av båten, där den får släppa ut sin frustration i lugn och ro. Man kan också väga fisken i håven, bara man sedan drar av håvens vikt.

Ju mindre man håller i fisken med händerna, desto bättre. Även om man får ett bra grepp om käken på större fiskar, ska man aldrig låta fisken hänga från bara ena handen. Allt slags slingrande, sprattlande och kämpande i botten av båten ökar risken för att fisken skadas. Man ska ha tången, vågen och kameran redo och sällskapet ska veta hur man ska gå till väga när man väl fångar något.

När krokarna har lösgjorts och fisken är vägd kan håven sänkas ner i vattnet en stund medan fiskaren och omgivningen förbereds för fotografering. Plastpåsar, burkar och annat skräp flyttas bakom fotografen och fiskarens mössa rättas till. Därefter lyfter man upp fisken ur håven, tar bilder och lägger ner fisken i håven igen. Man kollar snabbt att bilderna lyckades, och sedan låter man fisken simma ut i friheten.

En fiskare som respekterar sin motståndare slänger aldrig fisken över kanten, utan försöker släppa tillbaka fångsten genom att sänka ner den i vattnet och se till att den också simmar iväg.

Oavsett vad syftet med fisketuren är, är det viktigast att man trivs på vattnet. Fiskaren är alltid en oinbjuden gäst bland dem som har sitt hem i vattnet, så det känns bra att vara måttfull och artig.

Fiskare som använder nät väljer sin fångst med nätets maskstorlek

Man hör ofta påståendet att ett nät inte är selektivt. Det är inte sant. Nätet väljer inte fiskarter, men maskstorleken påverkar i hög grad hur stora fiskar som fångas.

Ansvaret hos fiskare som använder nät framhävs särskilt i vatten där hotade arter lever. I synnerhet laxfiskar är en utmaning för dem som fiskar med nät. Vandringsfisk är som namnet antyder i ständig rörelse och är benägna att trassla in sig i nät.

I många vatten finns det bestämmelser om tillåtna maskstorlekar, till exempel för att skydda gösbeståndet. Det lönar sig att fråga den som säljer tillstånd för fiske om begränsningarna redan innan du köper nät.

Om man får fiskar som är för små eller hotade arter i nätet, bör man fundera på vad man kan göra för att minska andelen oönskad fisk. Löser man problemet genom att använda större bete eller nät med större maskor, eller måste man byta fiskeplats?

Fisk som frisläpps från nät ska lösgöras så försiktigt och snabbt som möjligt, även om det skulle söndra några maskor. Med tanke på fiskens välbefinnande och bevarande är det viktigt att vittja fångstredskapen tillräckligt ofta. När vattnet är varmt på sommaren kan fiskarna dö på bara några timmar.

Vattentemperatur

När vattnet blir varmare binds mindre syre i det, medan ämnesomsättningen och syrebehovet hos den växelvarma fisken ökar. Under den varma årstiden ska fiskaren fästa särskild uppmärksamhet vid hur länge fisk som ska släppas tillbaka är uppe ur vattnet.

Laxfiskars stress ökar redan när temperaturen är 17 grader, och när vattnet är över 21 grader bör de inte fångas alls, åtminstone inte om avsikten är att släppa tillbaka fisken.

Rovfiskar med vitt kött och mörtfiskar tål höga temperaturer bättre än laxfiskar. När vattnet är kallt klarar till exempel gäddan lätt av en minuts luftexponering, men en gädda som hanterats i en minut en het dag redan helt tydligt mår dåligt. För laxfiskar är en minuts hantering en het dag ofta dödlig.

Blödning

Ibland slukar fisken kroken så den hamnar djupt ner i gapet, vilket leder till blödning från gälarna.

Gälarna är fiskens lungor. Den röda färgen på gälarna kommer från blodet i dem, och utbytet mellan syre och koldioxid sker när blodet rinner genom gälflikarna.

Krokarna river sönder gälflikarna, vilket leder till blödning. En liten blödning är inte allvarlig för en frisk fisk, och i regel klarar sig fisken till och med fast en gälbåge bryts av.

Det är däremot ödesdigert om krokarna träffar artärområdet. Halsartären där gälbågarna möts i fiskens hals är ganska oskyddad, och en krok som trycks ner vid roten av gälbågarna kan riva sönder den. Detta märker man som en kraftig och fortgående blödning.

En blödning från gälflikarna upphör snabbt och när fisken släpps tillbaka blöder det inte längre. Om blödningen däremot fortsätter att vara kraftig ännu efter att krokarna lösgjorts, är det skäl att behålla fisken.

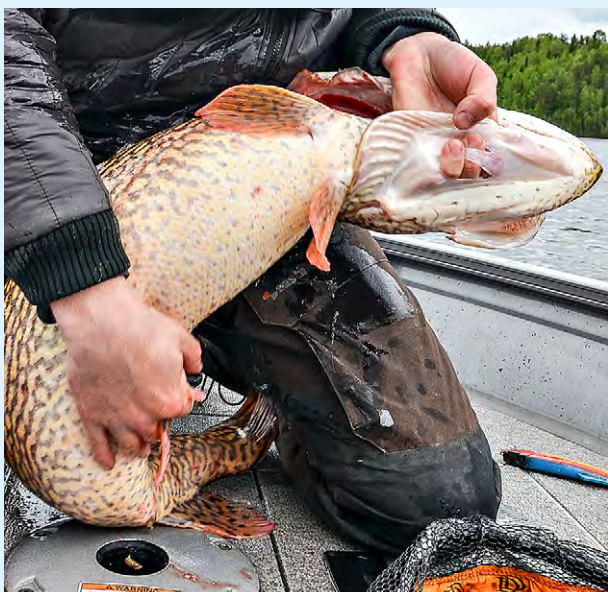
Krokar utan hullingar underlättar lösgörandet

Syftet med hullingar är naturligtvis att förhindra att kroken lossar från fiskens käke. I synnerhet när det gäller drag med flera krokar fungerar detta ibland för bra, och krokar som sitter långt nere i fiskens gap får man lösgöra med sammanbitna tänder.

Den som lösgör fisk bör överväga att klämma ihop hullingarna med tång mot krokens skaft. Detta ökar naturligtvis också fiskens möjligheter att smita, men förkortar å andra sidan den tid som behövs för att lösgöra krokarna, särskilt när ett drag med flera krokar sitter i fiskens gap.

Krokar utan hullingar är också säkrare: en sådan krok är också lättare att lösgöra från fiskarens arm, ett finger och lillasystems nacke. Och om avsikten är att släppa tillbaka en del av sin fångst bör också fisket ske med hänsyn till fiskens välbefinnande.

– Kan jag få tången, tack! Då fisken är i håven, är den värsta brådskan över. Det lönar sig inte att lyfta upp en sprattlande fisk med kroken i mungipan i båten, om man inte måste.

Inte så här. Det är lätt att greppa tag i en stor fisk i underkäken, men det kan orsaka allvarliga skador. Om fisken tas upp ur håven till exempel för att man ska ta en bild, ska man göra det snabbt och stöda kroppen med båda händerna.

Släpp tillbaka för små eller för stora fiskar eller kräftor och fångst under fredningstiden

Med hjälp av fångstmåtten säkerställer man en hållbar användning av fiskbestånden och främjar beståndens återhämtning. Fångstmått och fredningstider har fastställts för öring, lax, insjölox, röding, gös, harr, sik, nejonöga och ål samt för flod-, signal- och smalkload kräfta. En fisk eller kräfta som är för liten eller för stor eller som fångats under fredningstiden ska alltid släppas tillbaka, oavsett om den är levande eller död.

Det skyddsvärde som ska ersättas för en förseelse eller ett brott som drabbar hotade fiskar har fastställts för öring, lax, insjölox, ål, harr, nejonöga, röding, flodkräfta samt sik i åar eller bäckar som mynnar ut i havet.

Förordningarna har inte ändrats sedan i fjol. Kontrollera information till exempel på adressen [Ahven.net/sv/fiske](https://www.ahven.net/sv/fiske). Information om lax, insjölox och öring finns också på sidan 11 i denna tidning.

Innehavare av fiskerätt kan fastställa fångstmått för sina fiskevatten som är större än de som anges i förordningen för att trygga fiskbestånden. Lokala begränsningar ska kontrolleras i karttjänsten [Kalastusrajoitus.fi](https://www.kalastusrajoitus.fi).

Fisken bedövas med ett slag i huvudet, bakom ögonen. Den bedövade fisken avblodas omedelbart genom att skära upp halsartären med ett snitt från gälbågarna till matstrupen.

TEXT OCH BILD: TEEMU KOSKI

JAKTEN PÅ DEN FÖRSVUNNA TILLSTÅNDS- FÖRSÄLJAREN

FISKETILLSTÅNDSJUNGELN UPPLEVS OFTA KOMPLICERAD I FINLAND. TILLSTÅNDSPRAXISEN ÄR RÄTT SÅ ENKEL, MEN DET KAN VARA SVÅRT ATT HITTA EN TILLSTÅNDSFÖRSÄLJARE PÅ GRUND AV ATT VATTENOMRÅDENAS ÄGOFÖRHÅLLANDEN ÄR SPLITTRADE. DET LÖNAR SIG DOCK INTE ATT KASTA YXAN I SJÖN, DET GÅR ATT HITTA EN TILLSTÅNDSFÖRSÄLJARE.

Vattenägande och tillståndsförsäljning

Enligt lagen om fiske tillhör fiskerätten vattenområdets ägare eller annan innehavare av fiskerätt, och det är deras skyldighet att ordna fisket. Innehavaren av fiskerätt har rätt att besluta om man säljer tillstånd, till vem, hurdana, hur många och till vilket pris.

Innehavaren av fiskerätt är vanligtvis ägaren till fiskerätten, alltså en privat vattenägare, eller ett samfällt vattens delägarlag (tidigare fiskelag). Innehavaren av fiskerätt kan också vara någon annan som arrenderat fiskerätten av ägaren, till exempel en fiskeförening. En delägare kan överlåta sin egen fiskerätt utan de övriga delägarnas samtycke.

De vatten som ligger utanför de privata vattnen ägs av finska staten, och av landskapet Åland inom sitt område.

Privata vatten

Största delen av de privata vattenområdena är *oskiftade*, det vill säga odelade vattenområden, ofta avgränsade enligt gamla byagränser. Dessa vatten förvaltas av delägarlag bestående av delägarnas delägarlägenheter. I större sjöar kan finnas tiotals delägarlag. Insjövattnen består i huvudsak av delägarlagens gemensamma vatten.

I allmänhet är det vanligare med *skiftade*, delade vattenområden som ägs av enskilda fastighetsägare vid kusten än i sjöarna.

På sina håll är ägandet splittrat och i en liten stugvik kan det finnas flera delägarlag och skiftade vatten.

Även kommuner, städer samt statliga inrättningar och ämbetsverk kan äga privata vatten.

För fiske med bragder eller med fler än ett spö behövs på privata vatten utöver fiskevårdsavgift tillstånd av fiskerättsinnehavaren.

Statens allmänna vattenområden

Staten äger privata och allmänna vattenområden och de förvaltas av Forststyrelsen. Statens fiskeplatser står till alla medborgares förfogande, men även till dem måste man köpa fisketillstånd.

Med *statens allmänna vattenområden* avses zonen utanför de privata vattnen till havs och de öppna fjärdarna i de största sjöarna utanför de privata vattenområdena.

För fiske med fler än ett spö på statens allmänna vattenområde *i en sjö* behövs utöver fiskevårdsavgiften Forststyrelsens regionala spöfisketillstånd eller ett lokalt samtillstånd, som i allmänhet säljs av de lokala fiskeriområdena. Forststyrelsen säljer tillstånd för fiske med bragder för allmänna vatten i sjöar med några undantag.

På allmänna vattenområden *till havs* kräver spöfiske med flera spön eller annat fritidsfiske inget annat tillstånd än fiskevårdsavgiften.

Fiskevårdsavgiften berättigar till fiske med ett spö och bete i så gott som hela landet. För fiske i fors- och strömdrag i vattendrag för vandringsfisk behövs alltid fisketillstånd av vattenområdets ägare eller innehavaren av fiskerätt, även om man bara använder ett spö. Mete och pilkfiske är alltid förbjudet i fors- och strömdrag för vandringsfisk.

FÅ KOLL PÅ TILLSTÅNDSSYSTEMET

Tillståndssystemet består av tre nivåer i Finland

1) Avgiftsfria allmänna fiskerättigheter, det vill säga pilkfiske, mete och fiske med strömmingshäckla kräver inte fiskevårdsavgift eller något annat fisketillstånd, förutom på vissa specialfiskeplatser som NTM-centralerna fastställt.

2) Avgiftsbelagda allmänna fiskerättigheter, det vill säga fiske med ett spö och bete, som kräver statens fiskevårdsavgift för 18–64-åringar.

3) Annat fiske som utöver fiskevårdsavgiften kräver tillstånd av vattenområdets ägare eller en annan fiskerättsinnehavare.

Tillstånd av vattenområdets ägare krävs för trolldfiske med fler än ett spö, annat fiske med flera spön, till exempel sikmete och gäddfiske med bete, samt allt slags fiske med bragder och kräftfiske.

Utöver dessa finns ett antal specialfiskeplatser, där fisket alltid kräver tillstånd av fiskerättsinnehavaren oberoende av fiskesätt eller antal spön.

Även de som på grund av sin ålder är befriade från fiskevårdsavgiften ska ha tillstånd av vattenområdets ägare för annat fiske än fiske med ett spö och bete.

Ett spö med fiskevårdsavgiften

Varje fiskare eller kräftfiskare i åldern 18–64 år ska betala statens fiskevårdsavgift om de fiskar på andra sätt än med de avgiftsfria allmänna fiskerättigheterna.

Fiskevårdsavgiften ger rätt att fiska med ett spö i hela landet med undantag av Åland, fors- och strömområden i vattendrag med vandringsfisk och specialfiskeplatser.

Fiskevårdsavgiften ska vara betald även om fisket sker med tillstånd av vattenområdets ägare, till exempel med tillstånd för nätfiske. Alla som deltar i fisket, det vill säga 18–64-åringar som hanterar fiskeredskapen under fisket, ska betala avgiften. Fiskevårdsavgifterna säljs av Forststyrelsen.

Flera spön med samtillstånd eller spöfisketillstånd

Med samtillstånd avses ett tillståndsområde som bildas av två eller flera innehavare av fiskerätt. Ett samtillstånd är i första hand avsett för trolldfiske, omfattar ofta en sjö och ger rätt att fiska med mer än ett spö.

Villkoren för samtillstånden varierar områdesvis bland annat i fråga om antalet spön, och man måste ta reda på villkoren av fiskerättsinnehavaren. Ofta får man förutom trolldfiske även fiska med flera spön i annat fiske. Samtillståndet är ofta specifikt för båtlaget, det räcker alltså med att en av dem som befinner sig i båten har tillstånd.

Alla vattenområden har inte samtillståndsområden, och det är frivilligt för fiskerättsinnehavaren att ansluta sig till ett samtillstånd. Fiskerättsinnehavarna kan även sälja egna spöfisketillstånd.

Tillstånd för fiske med bragder

Många delägarlag säljer endast tillstånd för fiske med bragder till sina delägare, däremot kan det vara lättare att köpa

tillstånd för fiske med bragder till vatten som ägs av städer, kommuner och staten. Fiske med bragder kan även det höras till ett samtillståndsområde på samma sätt som spöfisketillstånd.

Bragdfisketillstånd säljs ofta per redskapsenhet, och en redskapsenhet (nätmarke) motsvarar i allmänhet ett nät på högst 30 x 3 meter. Ett längre eller högre nät kräver flera redskapsenheter (60 x 5 m nät = 4 enheter). På motsvarande sätt räcker ofta en redskapsenhet till flera agnkrokar eller katsor. För kräftfiske säljs ofta egna tillstånd. Hur man definierar redskapsenheterna kan variera mycket mellan olika vattenägare.

Kommersiellt fiske

Tillstånd för kommersiella fiskeredskap, som större mängd nät, ryssja, not och trål, skaffar man i allmänhet separat från fiskerättsinnehavaren. Priset bestäms till exempel utifrån antalet redskapsenheter som anges i delägarlagets stadgar eller enligt provning från fall till fall utgående från fiskbeståndens tillstånd.

Specialfiskeplatser

För fiske vid specialfiskeplatser krävs utöver fiskevårdsavgiften alltid tillstånd av vattenområdets ägare eller annan innehavare av fiskerätt, även om man fiskar med bara ett spö. Specialfiskeplatser är bland annat fors- och strömdrag i vattendrag för vandringsfisk och andra specialfiskeplatser (så som put and take -vatten).

Därtill finns en del specialfiskeplatser där det behövs tillstånd även för de avgiftsfria allmänna fiskerättigheterna, men ingen fiskevårdsavgift.

Beroende på plats säljs många olika slags tillstånd, från tre timmarstillstånd till säsongstillstånd. I tillståndsvillkoren fastställs ofta fiske- och fångstkvoter, fredningstider och tillåtna fångstmetoder.

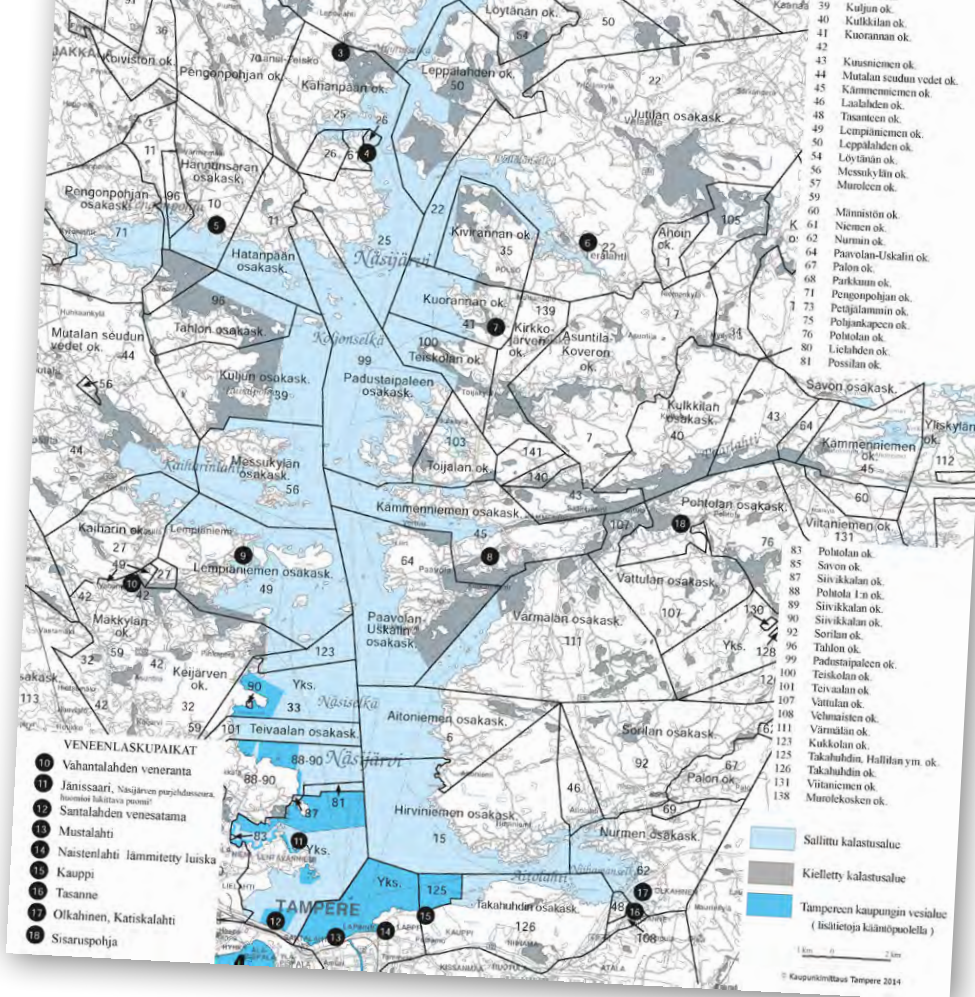
Fiskeplatserna underhålls och tillstånden säljs av vattenområdets ägare eller de fiskeföreningar som arrenderat fiskerätten. I vissa fall är den ansvariga en privatperson eller ett företag.

Fiskeförbudsområden

Fisket kan begränsas genom olika förbud. De begränsningar som vattenområdets ägare har fastställt gäller endast fiske med tillstånd som ägaren har sålt. De allmänna fiskerättigheterna kan endast begränsas genom myndighetsbeslut (NTM-centralen). Fiskeförbud råder bland annat i forsar och vissa naturskyddsområden. I en del av landet förekommer också lokala och tidsbegränsade fiskeförbud som tryggar fiskarnas fortplantning.

Skyddet av hotade arter begränsar dessutom fisket bland annat i områden där saimenvikaren och rödingen förekommer. På adressen kalastusrajoitus.fi kontrollerar man fiskeförbud och begränsningar som fastställts genom myndighetsbeslut.

Ett några kvadratkilometer stort vattenområde kan ha flera ägare. Kartan visar gränserna för delägarlagens och stadens vattenområden i Näsijärvi 2014. För Näsijärvi fiskeriområde kan man numera köpa ett samstillstånd som gäller hela sjön med undantag av de fiskeområden som är förbjudna. Källa: Näsijärvi fiskeriområde

Hitta en tillståndsförsäljare

Tillståndssystemet är ganska enkelt i sig, men ofta är problemet att hitta en tillståndsförsäljare och få aktuell information. Det lönar sig att reservera tid för detta.

Det viktigaste är att ta reda på var man vill fiska och vem som innehar fiskerätten till vattenområdet. Fiskeriområdenas eller fiskerihushållningscentralernas/fiskarförbundens nätsidor är den lättaste vägen att göra det. Länkar till dessa sidor samt karta var de är belägna finns på adressen **ahven.net**. Man kan också fråga efter fiskeriområdenas kontaktuppgifter från NTM-centralen.

På fiskeriområdenas och fiskerihushållningscentralernas/fiskarförbundens nätsidor finns fiskeriområdets kontaktuppgifter och ofta också information om fisketillståndsförsäljning. Ofta finns det också kontaktuppgifter till och kartor över områdets delägarlag. Delägarlagets kontaktuppgifter kan man också få via Lantmäteriverket eller genom att söka på delägarlagets namn på internet.

Ägare till privata skiftade vatten finns sällan på fiskeriområdenas eller fiskerihushållningscentralernas nätsidor, dem kan man ta reda på via Lantmäteriverket.

I stugkommunerna kan ofta också byborna eller andra fiskare ge råd om hur man ska göra för att hitta privata ägare. Det lönar sig dock att vara beredd på att inställningen till fiskevatten är mer personlig.

Fisketillstånd kan köpas i nätbutiker om fiskerättsinnehavaren utlokaliserat sin fisketillståndsförsäljning. Man kan söka efter nätbutiker på internet med orden "fisketillstånd nätbutik" (kalastusluvat verkkokauppa). Det förekommer stora variationer i butikernas regionala täckning, men genom att söka på till exempel delägarlagets eller fiskeplatserns namn i nätbutiken,

kan man ta reda på om man kan köpa tillstånd för området i fråga. Ifall man inte hittar något via nätet kan det vara att tillståndsförsäljningen sköts till exempel av en servicestation, bybutik eller någon annan lokal aktör, eller endast säljs av delägarlagsaktiva.

Information om tillståndsförsäljningen till städernas och kommuners vatten finns på städernas och kommunernas nätsidor. Ofta har de överlåtit försäljningen till en nätbutik eller ett annat försäljningsställe. På adressen **Bräluvat.fi** finns information om hur man köper tillstånd för statens fiskeplatser.

Hela folkets hobby

Åtminstone fiskare kan skriva under att det är en lottovinst att vara född i Finland. Vi har ett nästan obegränsat antal fiskeplatser, och fiske uppfattas ofta som en hobby som är tillåten för alla, i likhet med allemansrätten. Avgiftsfria allmänna fiske rättigheter ger tillstånd att meta, pilka och fiska med strömmingshackla, och genom att betala statens fiskevårdsavgift kan man ta med sig ett kastspö.

Allt annat fiske kräver tillstånd av vattenområdets ägare eller innehavaren av fiskerätt - även av dem som är befriade från fiskevårdsavgiften på grund av sin ålder. Det ska man inte glömma.

Delägarlagen och fiskeriområdena fungerar främst med talkraft och största delen av intäkterna från tillståndsförsäljningen används för vård av fiskevatten. Med hjälp av medlen genomför man bland annat utplanteringar och restaureringar och upprätthåller allmänna sjösättnings- och eldplatser. Även om det kan vara frustrerande att leta efter en tillståndsförsäljare är det ändå viktigt. Vi köper tillstånd och njuter av vår hobby med gott samvete.

VATTENÄGANDE OCH TILLSTÅNDSFÖRSÄLJNING

Innehavare av fiskerätt, som beslutar om försäljning av tillstånd

Var söker jag information om fiskerättsinnehavaren och fiske-tillstånd till platsen jag vill fiska?

Var/från vem kan man i allmänhet köpa fisketillstånd?

PRIVATA VATTENOMRÅDEN

Delägarlag

(oskiftade vattenområden)
Största delen av Finlands vatten är delägarlagens gemensamma vattenområden.

- Lantmäteriverket
- Fiskeriområdets eller fiskerihushållnings-centralens/fiskarförbundens nätsidor. Fiskeriområden på kartan och länk till dessa samt till fiskerihushållningscentralerna/fiskarförbunden finns på adressen Ahven.net.
- Google-sökning på delägarlagets eller fiskeplatsens och fisketillståndets namn.

- Nätbutiker
 - Delägarlagsaktiva
 - Lokala försäljningsställen, t.ex. servicestationer och kiosker.
- Försäljning av spöfisketillstånd är vanligare än försäljning av fisketillstånd för bragder.

Privata fastighetsägare (skiftade vattenområden)

- Lantmäteriverket
- Lokala invånare eller fiskare.

- Fastighetsägaren
- Försäljning av tillstånd är inte vanligt.

Kommuner och städer

- Kommunernas och städernas nätsidor. På sidorna finns vanligtvis en karta över deras vattenområden.
- Google-sökning på kommunens och fisketillståndets namn.

- Nätbutiker
- Lokala försäljningsställen
- Städernas och kommunernas egna verksamhetsställen.

Statliga inrättningar, av vilka Forststyrelsen är den största innehavare av vattenområden och ansvarar för alla statliga fiskearrangemang.

- På Eräluvat.fi finns alla fiskeplatser som förvaltas av staten och kartor över dem.

- Eräluvat-nätbutiken, -applikationen och andra försäljningsställen som nämns på nätsidan.
- Alla medborgare kan köpa tillstånd till statens fiskeplatser.

Aktör som **arrenderat vattenområde** av ovan nämnda ägare. Endast en liten del av vattenområden är arrenderade.

- Fiskeriområdets eller fiskerihushållnings-centralens/fiskarförbundets nätsida.
- Google-sökning på fiskeplatsens och fisketillståndets namn.

- Nätbutiker
- Lokala försäljningsställen
- Medlemmar som arrendatorn, t.ex. fiskeklubben, kommit överens om.

STATENS ALLMÄNNA VATTENOMRÅDEN

Forststyrelsen

- På Eräluvat.fi finns alla fiskeplatser samt bragd- och spöfisketillstånd för allmänna vattenområden i sjöar. Till havs för allmänna vattenområden behövs inga andra tillstånd utöver fiskevårdsavgiften.
- Allmänna vattenområden på kartan på adressen Utflyktskarta.fi. -> Fiskeplatsens namn och kartnivån "Allmänt vattenområde".

- Eräluvat-nätbutiken, -applikationen och andra försäljningsställen som nämns på nätsidan.
- Alla medborgare kan köpa tillstånd till statens fiskeplatser.

Vilken innehavare av fiskerätt som helst kan överlåta försäljningen av sina tillstånd till ett samtillståndsområde eller fiskeriområde.

- Fiskeriområdets eller fiskerihushållnings-centralens/fiskarförbundets nätsida (Ahven.net).
- Google-sökning på samtillstånd och sjöns namn (yhtenäislupa + sjöns namn).

- Nätbutiker
- Andra försäljningsställen som samtillståndsområdet kommit överens om.

När man frågar efter vattenområdets ägare via Lantmäteriverket ska man känna till fastighetsbeteckningen eller kartavgränsningen för vattenområdet. Beteckningen kan man ta reda på via adressen Maanmittauslaitos.fi -> bostäder och fastigheter. Per telefon lämnar Lantmäteriverket gratis ut uppgifter om tio fastighetsägare per år, i skriftlig form är uppgifterna avgiftsbelagda.

FISKNYHETER

DEN HOTADE HAVSÖRINGEN ÖKADE REKORDMYCKET I FINSKA VIKEN

År 2020 fick man med hjälp av elfiske uppmuntrande information om att den starkt hotade havsöringen ökat i antal, ställvis var yngeltätheten till och med rekordstor. Havsöringens fortplantningsmöjligheter i Finska viken har förbättrats av regniga höstar, istandsättning av livsmiljöer och minskad fiskedödighet.

De ursprungliga havsöringsbeståndens status varierar från å till å. I tätbebyggda områden hotas åar och bäckar där öringen lever av bland annat av att marksubstans sköljs ut i vattendragen när trafikleder och hus byggs, dessutom förekommer sporadiska utsläpp av avloppsvatten. I många stadsbäckar har man lyckats få öringen att föröka sig i nya livsmiljöer till exempel genom att plantera ut den i bäckar där öring inte har förekommit tidigare.

ULTRALJUDSSÄNDARE GER INFORMATION OM ÅLENS LEKVANDRING

Ålen har klassificerats som akut hotad i Finland sedan 2014. Naturresursinstitutet (Luke) deltar i en undersökning om ålens vandring som Danmarks Tekniske Universitet inledde 2019. I de danska sunden finns akustiska mottagare utplacerade som gör det möjligt att observera ålarnas vandring mot lekområdet i Atlanten.

Under våren och försommaren 2020 försåg Luke sammanlagt 92 vandringsålar med sändare. Ålarna fångades in med en för ändamålet planerad anordning i Vääksynjoki. Efter att de fångats in sövdes fiskarna ner och försågs med ultraljudssändare som sänder ut en individuell signal. När fiskarna hade återhämtat sig transporterades de förbi kraftverken och släpptes ut i havet för att fortsätta sin vandring.

De akustiska ultraljudssändarna förmedlar observationer av fisk varje gång en märkt fisk passerar en mottagare. Hittills har man observerat åtta fiskar och uppmätt en rekordhög simhastighet från Östersjön. Fiskarna simmade mer än 1 300 kilometer på 84 dagar.

Tillväxtfasen i sötvattendrag är en viktig del av ålens livscykel. För att arten ska bevaras är det nödvändigt att möjliggöra lekvandring från vattendrag till havet. Att flytta ål förbi vattenkraftverk är ett sätt att göra det möjligt för ålar att lekvandra i uppdammda vattendrag.

Boktips

- Hannu Lehtonen och Kari Nyberg: Suomen kalojen tunnistusopas
- Janne Rautio: Suomalaisista villikalaa - uusia herkkuja särkikaloista ja muista rantojemme saaliista
- Sakke Yrjölä: Kalankäsittelyn opas

ERÄLUVAT.FI

Tillstånd – en investering i naturen

Fiskfakta

- I Finland finns det över 100 fiskarter, varav cirka 70 lever här permanent.
- Av våra fiskarter kan ålen bli äldst, drygt 70 år till och med. Fiskens ålder kan fastställas med hjälp av antalet årsringar på fjällen (Ahven.net - > Fakta om fisk).
- Inhemsk fisk är hälsosam och miljövänlig mat.

STIMULERANDE MILJÖ I FISKODLINGEN FRÄMJAR FISKARNAS ÖVERLEVNAD

En gemensam undersökning från Jyväskylän universitet och Naturresursinstitutet (Luke) har visat att stimulerande uppfödning av fiskyngel avsevärt förbättrar fiskarnas förmåga att klara av bakterieinfektioner som förekommer i odlingsarna. Fiskarna kan klara sig bättre i naturen efter utplanteringen.

Odlingen av yngel som ska planteras ut är inte bara avgörande för matfiskproduktionen utan också för att stödja hotade fiskarter och fiskbestånd. Det är viktigt att fiskarna efter utplanteringen beter sig som sina vilda artfränder i naturen och klarar sig lika bra som de.

Den traditionella enkla fiskodlings- och produktionsmiljön är gynnsam för parasiter och sjukdomar som kan försämra fiskarnas överlevnad under odlingen och efter utplanteringen. Vid stimulerande odling förökas odlingsbassängerna med konstruktioner som erbjuder skyddade platser för fiskarna för att imitera den naturliga livsmiljön.

Man odlade fiskar i en stimulerande bassäng eller en vanlig odlingsbassäng i ett halvt år, sedan utsattes de för flavobakterier antingen i den stimulerande eller den vanliga bassängen. Om fiskarna exponerades för sjukdomen i en stimulerande miljö, klarade de sig bättre oberoende av vilken miljö de vuxit upp i.

Man har observerat att stimulerande odling förbättrar fiskarnas överlevnad i naturen. De lär sig bland annat att bättre utnyttja föda i naturen och effektivare undvika rovdjur efter utplanteringen jämfört med fiskar som odlats konventionellt. Den stimulerande odlingen minskade också dödligheten bland fiskarna i odlingsbassängen.

Källa: Luke.fi

FISKEKORT 2021

Mål Fiskevårdsavgift
Tillståndstyp Fiskevårdsavgift / 2021
Giltighet Giltig till 31.12.2021

Kod
Betald
Tillståndshavare
Adress

Den lilla fiskarens eget kort

Du behöver inte betala fiskevårdsavgiften ännu, men det är trevligt att ha med kortet på fisketuren. Skriv ditt namn och kanske kompisarnas namn på kortet.

Koppla av, MED TILLSTÅND.

FISKEVÅRDSAVGIFTEN ÄR PERSONLIG. VID EN INSPEKTION SKA FISKEKORTET ELLER ETT KVITTO VISAS UPP PÅ PAPPER ELLER I ELEKTRONISK FORM. VAR BEREDD ATT BEVISA DIN IDENTITET. ÄVEN UNDER 18-ÅRINGAR OCH 65 ÅR FYLDA SKA PÅ BEGÄRAN KUNNA BEVISA SIN ÅLDER.

Forststyrelsen ansvarar för registret över fiskevårdsavgifter.

Till vad används pengarna?

Fiskevårdsavgiften används till att förvalta fiskevatten och fiskbestånd samt övervaka fisket och erbjuda fiskerirådgivningstjänster. I det här numret av tidningen berättar vi hur just din fiskevårdsavgift främjar fiskevården!

Försäljningsställen

Forststyrelsens webbutik Eräluvat.fi

Forststyrelsens servicenummer
020 69 2424 (vardagar kl. 9–16)

Eräluvats mobilapplikation

Forststyrelsens försäljningsställen

R-kioskerna (serviceavgift 3 €)

FISKEVÅRDSAVGIFT

45 € / KALENDERÅR
15 € / VECKA (7 DYG)
6 € / DYG

BEHOVET AV FISKETILLSTÅND BESTÄMS UTIFRÅN FISKESÄTT OCH FISKARENS ÅLDER

FISKESÄTT	18–64-ÅR	UNDER 18 ÅR OCH 65 ÅR FYLDA
Mete, pilkfiske och fiske med strömmingshäckla	Avgiftsfritt *	Avgiftsfritt *
Handredskapsfiske med ett spö	Fiskevårdsavgift *	Avgiftsfritt *
Fiske med stående redskap (bragder) och kräftfiske	Fiskevårdsavgift och vattenägarens tillstånd	Vattenägarens tillstånd
Handredskapsfiske med fler än ett spö	Fiskevårdsavgift och vattenägarens tillstånd	Vattenägarens tillstånd

* Gäller inte fors- och strömområden i vattendrag för vandringsfisk, områden med fiskeförbud eller särskilda områden som kräver ett områdesspecifikt tillstånd av vattenägaren. [Kalastusrajoitus.fi](https://www.kalastusrajoitus.fi).